

Broj: 03-02-287/2017
Sarajevo, 12.05.2022. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom
gosp. Mirsad Zaimović, predsjedatelj

Primljeno: 16-05-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01-	02-	733	/97

PREDMET: Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o amandmanima na Prijedlog zakona o porezu na dohodak

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u svezi sa odredbama članka 190. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20), u privitku Vam dostavljam **Izjašnjenje o amandmanima na Prijedlog zakona o porezu na dohodak**, koje su u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH podnijeli: Klub zastupnica_ka Naše stranke (4 amandmana), Klub zastupnika SDP (4 amandmana), Klub zastupnika HDZ BiH - HNS (1 amandman), Irfan Čengić, zastupnik (2 amandmana), Suad Kaknjo i Husein Rošić, zastupnici (1 amandman), Odbor za ekonomsku i finansijsku politiku Zastupničkog doma (1 amandman), Albin Muslić, zastupnik (3 amandmana), a koje je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine utvrdila na 314. sjednici, održanoj 12.05.2022. godine.

Izjašnjenje se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

PREMIJER

Fadil Novalić

Privitak: kao u tekstu na hrvatskom jeziku

Cc: Federalno ministarstvo financija -
Federalno ministarstvo finansija
gđa Jelka Milićević, ministar

GOVERNMENT

Na temelju članka 73. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Pročišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), a u svezi sa odredbama članka 190. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20), nakon razmatranja amandmana na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, koje su u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH podnijeli: Klub zastupnica_ka Naše stranke (4 amandmana), Klub zastupnika SDP (4 amandmana), Klub zastupnika HDZ BiH – HNS (1 amandman), Irfan Čengić, zastupnik (2 amandmana), Suad Kaknjo i Husein Rošić, zastupnici (1 amandman), Odbor za ekonomsku i finansijsku politiku Zastupničkog doma (1 amandman), Albin Muslić, zastupnik (3 amandmana), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na 314. sjednici, održanoj 12.05.2022. godine, utvrdila sljedeće:

IZJAŠNJENJE

o amandmanima na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, koje je podnio Klub zastupnica_ka Naše stranke u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN I

U članku 45. stavak (1) mijenja se i glasi:

„Osnovica poreza na dohodak od povremenih slobodnih aktivnosti predstavlja ostvareni prihod umanjen za rashode koji iznose 30% od prihoda ostvarenog po toj osnovi.“

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Vlada Federacije BiH je na 244. sjednici, održanoj 19.11.2020. godine, prihvatila identičan amandman Kluba zastupnica_ka Naše stranke u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH, dostavljen aktom broj: 01-02-732, 733/17 od 14.10.2020. godine, a Izjašnjenje Vlade Federacije BiH, V. broj: 1617/2020 od 19.11.2020. godine, dostavljeno je Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH pod brojem: 03-02-287/2017 od 19.11.2020. godine.

AMANDMAN II

U članku 46. u stavku (6) riječi: „pet dana“ zamjenjuju se riječima: „dvadeset dana“

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Stavkom (6) članka 46. Prijedloga zakona uređuje se obveza primatelja dohotka od nesamostalnog rada da u roku od 5 dana od dana uplate dohotka iz inozemstva, izvrši obračun i uplatu poreza na dohodak. Amandmanom se predlaže da se radoblje sa 5 dana produži na 20 dana, s obrazloženjem da je potrebno radoblje da se prikupi dokumentacija i da se uplate vrše unaprijed, prije obavljenog posla. Naime, sam obračun poreza će se detaljnije urediti pravilnikom, a način uplate poreza je već identificiran u postojećem Pravilniku o načinu uplate, pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, stoga za uplatu i obračun poreza nije potrebna dokumentacija. Dokumentacija će biti potrebna kod Godišnje prijave prema članku 62. stavak (6) Prijedloga zakona koje će se dostavljati Poreznoj upravi, do 31.03. tekuće za prethodnu godinu na način koji se urediti pravilnikom. Porezni obveznik će imati minimalno 3 mjeseca, a maksimum 15 mjeseci da prikupi dokumentaciju koju dostavlja uz Godišnju prijavu.

AMANDMAN III

U članku 48. stavak (1) mijenja se i glasi:

„(1) Poreznim obveznicima iz članka 3. stavak (1) i stavak (2) točka a) ovog Zakona i fizičkim osobama koje se bave povremenim slobodnim aktivnostima, a nisu registrirana ukupan iznos ostvarenog dohotka umanjuje se za godišnji osobni odbitak u visini od 8.400,00 KM za porezno razdoblje za koje postoji obaveza plaćanja poreza na način propisan ovim člankom. Ukoliko je porezno razdoblje kraće od kalendarske godine, osobni odbitak se računa razmjerno za svaki mjesec u kojem je ostvaren dohodak.”

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se umanjuje godišnji osobni odbitak sa 9.600 KM na 8.400 KM i pravo na osobni odbitak se dodjeljuje i osobama koja se bave povremenim slobodnim aktivnostima, uz obrazloženje da i freelanceri imaju obavezu plaćanja poreza te trebaju imati i pravo na osobni odbitak. Naime, osobni odbitak kroz Prijedlog zakona dodijeljen je dohotku iz nesamostalnog i samostalnog rada s razlogom zaštite niskih primanja, kao i indirektni poticaj da se sve gospodarske aktivnosti registriraju u svrhu sprečavanja razvoja sive ekonomije.

Kako su freelanceri (slobodni/neovisni profesionalci) samozaposlene osobe koje same organiziraju svoje poslovanje, pronalaze klijente i za njih odrađuju poslove za koje imaju potrebne vještine i znanja, te za isto budu plaćane, isti imaju mogućnost registrirati svoje poslovne/gospodarske aktivnosti prema odredbama Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/21) kao osnovno, dodatno i dopunsko zanimanje, pri čemu ulaze u kategoriju dohotka od samostalnog rada i stječu pravo na osobni odbitak. Odredbama Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima omogućeno je i sezonsko obavljanje djelatnosti najduže devet (9) mjeseci unutar jedne kalendarske godine.

S druge strane, oni freelanceri koji obavljaju poslovnu/gospodarsku djelatnosti, bez registracije te djelatnosti, predstavljaju dio sive ekonomije. Slijedom navedenog, svako dodjeljivanje poticaja (ili osobnog odbitka) osobama-freelanceri značilo bi poticanje razvoja sive ekonomije, koji treba smanjivati, a ne poticati.

AMANDMAN IV

U članku 48. stavak (2) se briše.

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se briše odredba koja uređuje dodjeljivanje osobnog odbitka dohotku iz nesamostalnog i samostalnog rada, i ovaj amandman je veza za amandman III, gdje je ujedno i dato obrazloženje za ovaj amandman IV.

IZJAŠNJENJE

o amandmanima na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, koje je podnio Klub zastupnika SDP u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN I

U članku 8. stavak (1) mijenja se i glasi:

k) mjesečni prihodi u iznosu do 600 KM na temelju stipendija učenika i studenata na redovnom školovanju, uključujući i sportske stipendije.

U članku 8. stavak (2) mijenja se i glasi:

d) godišnji prihodi u iznosu do 7.200,00 KM na ime stipendija i/ili školarine (upisnine) učenika i studenata na redovnom školovanju, uključujući i sportske stipendije.

e) mjesečne naknade u iznosu do 300,00 KM na ime troškova prakse i obrazovanja učenika i studenata na redovnom školovanju.

f) naknade troškova volontiranja u mjesečnom iznosi do 200,00 KM koju ostvaruje volonter, u skladu sa zakonom koji uređuje tu oblast.

g) naknade u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove porodice ili penzionisanog radnika, pomoći u slučaju teške invalidnosti, bolesti zaposlenog.

i) naknade štete posljedica nesreće prema odluci suda ili nagodbi tijekom sudskog/izvansudskog postupka.

l) otpremnina koja se daje zaposlenom

s) godišnje naknade na ime socijalne pomoći koja se isplaćuju iz sredstava članarine članovima radničkih sindikata ili udruženja umirovljenika.

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća Obrazloženje

Predloženim amandmanom se mijenja visina neoporezivih naknada koje se isplaćuju na ime stipendija, prakse i obrazovanja, volontiranja. Iznosi naknada navedenih u Prijedlogu zakona o porezu na dohodak su usuglašeni sa stvarnim troškovima koji se isplaćuju učenicima i studentima u redovnom školovanju, odnosno na praksi i volontiranju, i što predstavlja realne troškove, vodeći računa da nisu veći od minimalnih primanja oporezivog dohotka.

S druge strane, u predloženom amandmanu briše se ograničenje praga oporezivanja kod naknada kao što su naknade u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove obitelji ili umirovljenog radnika, pomoći u slučaju teške invalidnosti, bolesti zaposlenog, naknade štete zbog posljedica nesreće prema odluci suda ili nagodbi tijekom sudskog/izvansudskog postupka, otpremnina koja se daje zaposlenom, naknade na ime socijalne pomoći koja se isplaćuje iz sredstava članarine članovima radničkih sindikata ili udruženja umirovljenika.

Istovremeno skrećemo pažnju da se sve navedene naknade koristi za financiranje sive ekonomije, te se s ograničavanjem visine sprečavaju zloupotrebe isplata na pomenutoj osnovi. Pored toga, pravo stjecanja ovih naknada nije propisano, već je nasljedstvo prethodnog socijalističkog sustava koji su se uređivali posebnim propisima, a što sada nije slučaj.

AMANDMAN II

Članak 12 mijenja se i glasi:

Porez na dohodak plaća se po stopi od:

- a) 5 % na razliku mjesečne osnovice poreza na dohodak od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM, odnosno godišnju osnovicu 12.000,00 KM do 24.000,00 KM
- b) 10% na razliku mjesečne osnovice poreza na dohodak od 2.000,00 KM do 3.000,00 KM, odnosno godišnju osnovicu 24.000,00 KM do 36.000,00 KM
- c) 15% razliku mjesečne osnovice poreza na dohodak od 3.000,00 KM do 4.000,00 KM, odnosno godišnju osnovicu 36.000,00 KM do 48.000,00 KM
- d) 20% razliku mjesečne osnovice poreza na dohodak preko 4.000,00 KM, odnosno godišnju osnovicu preko 48.000,00 KM

IZJAŠNENJE

Amandman se ne prihvaća

Obrazloženje

Obzirom da se predloženim amandmanom mijenja amandman II Vlade Federacije Bosne i Hercegovine koji je uredio stope poreza na dohodak od 10% i 13%%, ukazujemo da je amandmanom IX Vlade Federacije BiH uveden osobni odbitak od 800 KM mjesečno odnosno 9.600 KM godišnje, što je značajno za sagledavanje utjecaja predloženog amandmana.

Uvažavanjem ovako predložene politike oporezivanja, oporezivao bi se samo dohodak iznad 1.800 KM po predloženoj stopi 5% poreza (plaća se umanjuje za osobni odbitak i za predloženi prag od npr. 1.000 KM), a prema mikro podacima, plaću iznad 2.500 KM ima svega 2% poreznih obveznika, koji će prema predloženom biti oporezovani s stopom od 10%. Politika oporezivanja bi se bazirala na neplaćanju poreza koja će imati za posljedicu umanjene prikupljenih prihoda od ovog poreza u proračune kantona i općina, obzirom da je ovaj porez isključivo njihov prihod. Ugrozili bi se proračuni na strani 10 kantona i svih općina jer bi se smanjili ukupni prihodi između 80% – 90% u zavisnosti od proračuna.

S druge strane, implementacija progresivnog oporezivanja dohotka na predloženi način zahtijeva veće administrativne troškove nadzornom organu Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, kao i svim poslodavcima/poreznim agentima jer moraju kupovati nove računovodstvene softvere te ne postoji mogućnost prilagođavanja postojećih što nije slučaj sa prijedlogom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Pored toga, razdoblje potrebno za implementaciju progresivnog oporezivanja i za nadzorni organ i za porezne obveznike je duže od jedne godine, a prema prijedlogu Zakona isti stupa na snagu 1.1.2023. godine.

AMANDMAN III

U članku 17. stavak (1) pod c) i f) briše se.

IZJAŠNENJE

Amandman se ne prihvaća

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se isključuje iz porezne osnovice oporezivanja naknada na ime toplog obroka koje se isplaćuju, regresa za godišnji odmor i ostalih naknada koje poslodavac daje zaposleniku.

Porezna reforma primarno je usmjerena na smanjenje fiskalnog opterećenja rada kroz smanjenje zbirne stope doprinosa za 9% sa sadašnje stope od 41,5% na 32,5%, koje nije bilo moguće provesti bez proširenja osnovice za obračun poreza na dohodak uključivanjem u osnovicu ranije neoporezivih naknada (topli obrok, prijevoz, regres i dr.) i drugih izuzetih

prihoda fizičkih osoba.

AMANDMAN IV

Članak 48 stavak (1) mijenja se i glasi:

(1) Poreznim obveznicima iz članka 3. stavak (1) i stavak (2) točka a) ovog Zakona ukupan iznos ostvarenog dohodka umanjuje se za godišnji osobni odbitak u visini od 12.000,00 KM za porezno razdoblje obaveze plaćanja poreza na način propisan ovim člankom. Ukoliko je porezno razdoblje kraće od kalendarske godine, osobni odbitak se računa razmjerno za svaki mjesec u kojem je ostvaren dohodak.

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se vrši izmjena osobnog odbitka na mjesečnoj razini sa predloženih 800,00 KM na 1.000 KM kao stavka u izračunu ukupnog dohotka. Naime intencija osobnog odbitka kod dohotka od nesamostalnog i samostalnog rada jeste zaštita niskih plaća, a koji se kod izračuna reflektuje kao nulta stopa poreza na dohodak do 800 KM odnosno predloženih 1.000 KM.

Uvećanje osobnog odbitka sa 800 KM na 1.000 KM imat će za posljedicu umanjene prikupljenih prihoda od ovog poreza u proračune kantona i općina, s obzirom da je ovaj porez isključivo njihov prihod. Ugrozili bi se proračuni na strani 10 kantona i svih općina jer bi se smanjili ukupni prihodi između 26,3% – 37,51% u ovisnosti od proračuna, što u apsolutnim iznosima je projiciranih između 83 mil. KM do 120 mil. KM.

IZJAŠNJENJE

o Amandmanu na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, kojeg je podnio Klub zastupnika HDZ BiH - HNS u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN

Članak 32.

- stavak (4), prijedloga Zakona o porezu na dohodak se mijenja na način da se iza točke briše rečenica koja glasi „Otudjenjem nekretnine smatra se i prijenos bez naknade (poklon, naslijeđe i sl.) ukoliko nije takav prijenos plaćen porez na poklon (naslijeđe) ili nije oslobođen od plaćanja poreza na poklon (naslijeđem) po propisima kantona;

Te se navedena rečenica zamjenjuje rečenicom, koja glasi:

„Izuzetno u smislu ovog Zakona, otudjenjem nekretnina smatra se i prijenos nepokretne imovine bez naknade (poklon i sl.) ukoliko se na takav prijenos ne plaća porez na osnovi drugih federalnih ili kantonalnih propisa.“

- Stavak (5), briše se rečenica koja glasi: „Ne smatra se prihodom od imovine, prihod ostvaren prodajom nekretnina koje su do otuđenja služile za stanovanje poreznog obveznika, kao ni dohodak ostvaren otudjenjem nekretnina nakon pet godina od dana stjecanja tih nekretnina“.

Te se zamjenjuje novom rečenicom, koja glasi:

„Ne smatra se prihodom od imovine, prihod ostvaren prodajom nekretnina koje su do otuđenja služile za stanovanje poreznog obveznika, kao ni dohodak ostvaren otudjenjem nekretnina nakon tri godine od dana stjecanja tih nekretnina“.

IZJAŠNJENJE
Amandman se ne prihvća
Obrazloženje

Predloženi amandman nije nomotehnički uređen u skladu sa Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 71/14), što prouzrokuje pravnu nesigurnost, jer ista ovisi o pravilnoj izradi pravnih akata, ali i o jasnoći, dorečenosti te preciznosti u njima sadržanih pojmova i izričaja.

Uzimajući u obzir intenciju i obrazloženja uz amandman ukazujemo da uvaženi predlagatelj vrši samo preformuliranje stavka (4) jer je po njegovom razumijevanju propisano oporezivanje naslijeđa nekretnina. Naime, oporezivanja poklona i naslijeđa je propisano kantonalnim propisima, i ovim propisima je uređeno tko plaća ove poreze i ko je oslobođen od plaćanja. Stoga je u članku 32. stavak (4) Zakona isključeno uključivanje ovog dohotka, koji je ili oslobođen od plaćanja prema kantonalnom zakonu, ili će prema kantonalnom zakonu platiti porez. U oba ova slučaja, nema plaćanja poreza na dohodak.

Npr. Zakonom o porezima Hercegovačko-Neretvanskog kantona ("Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 2/2009 i 3/2009 - ispr.) je uređen porez na naslijeđe od 10% (pokretnosti) i 5% (nepokretnosti) s tim da su *posebno uređena oslobađanje od poreza „(a) Osoba koja spada u krug zakonskih nasljednika u skladu sa Zakonom o nasljeđivanju, b) nasljednik koji nasljeđuje poljoprivredno zemljište, kome je poljoprivreda osnovno zanimanje, c) Država Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Kanton, Grad, općina, njihova tijela, organizacije i institucije, vjerska institucija i humanitarna organizacija. Porez na poklone ne plaća: a) srodnici u pravoj liniji, braćni drug, braća i sestre, b) Država Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Kanton, Grad, općina, njihova tijela, organizacije i institucije, vjerska institucija i humanitarna organizacija.“*

Pored toga skrećemo pažnju da je u članku 2 stavak (1) Prijedloga zakona jasno navedeno da se u smislu ovog zakona primjenjuje značenje pojmova koji su definirani u drugim zakonima i propisima u Federaciji i Bosni i Hercegovini, što znači da će se po pitanju nasljedstva koristiti pojmovi iz Zakona o nasljeđivanju u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 80/2014 i 32/2019 - odluka US).

IZJAŠNJENJE
o amandmanima na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, koje je podnio Irfan
Čengić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN I

U članku 2. stavak (2) Prijedlogu Zakona o porezu na dohodak a dodaje se točka l) koja glasi: "l) "Pravna osoba u sportu" su sportski klubovi kao udruženja građana i gospodarska društva, sportsko društvo, sportski savez u određenom sportu, sportski klub osoba s invaliditetom (amaterski i profesionalni), sportsko društvo osoba s invaliditetom, sportski savez invalidnih lica u određenom sportu, Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine, Paraolimpijski komitet Bosne i Hercegovine, ustanove i institucije u oblasti sporta, međunarodne sportske organizacije."

IZJAŠNJENJE
Amandman se ne prihvća
Obrazloženje

Uzimajući u obzir da je u obrazloženju amandmana navedeno da se predlaže definiranje u svrhu jasnoće, i da je definicija preuzeta iz Zakona o sportu u BiH, skrećemo pažnju da je u članku 2 stavak (1) Prijedloga zakona jasno navedeno da se u smislu ovog zakona primjenjuje značenje pojmova koji su definirani u drugim zakonima i propisima u Federaciji i Bosni i Hercegovini, što znači da će se po pitanju sporta koristiti pojmovi iz Zakona o sportu u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 27/08), te da nije potrebno posebno definirati sve pojmove.

AMANDMAN II

U članku 42. Prijedloga Zakona o porezu na dohodak mijenja se stavak (2) i sada glasi:

"(2) Prihodi sportaša i sportskih stručnjaka iz stavka (1) točka a) ovog članka smatraju se prihodi koje ostvare profesionalni sportaši, sportisti amateri, sportski stručnjaci i stručnjaci u sportu od pravne osobe u sportu ili gospodarskih društava koja su registrirana za sportske djelatnosti i posredovanje u sportu, koja nemaju karakter prihoda od nesamostalnog i samostalnog rada u smislu ovog zakona."

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Uzimajući u obzir da je u obrazloženju amandmana navedeno da se predlaže definiranje u svrhu jasnoće, i da je definicija preuzeta iz Zakona o sportu u BiH, skrećemo pažnju da je u članku 2 stavak (1) Prijedloga zakona jasno navedeno da se u smislu ovog zakona primjenjuje značenje pojmova koji su definirani u drugim zakonima i propisima u Federaciji i Bosni i Hercegovini, što znači da će se po pitanju sporta koristiti pojmovi iz Zakona o sportu u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 27/08), te da nije potrebno posebno definirati sve pojmove.

IZJAŠNJENJE

o Amandmanu na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, kojeg su podnijeli Suad Kaknjo i Husein Rošić, zastupnici u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN

U članku 48. stavak (1) Zakona o porezu na dohodak umjesto iznosa 9.600,00 KM mijenja se i glasi 12.000,00 KM.

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se vrši izmjena osobnog odbitka na mjesečnoj razini sa predloženih 800,00 KM na 1.000 KM kao stavka u izračunu ukupnog dohotka. Naime intencija osobnog odbitka kod dohotka od nesamostalnog i samostalnog rada jeste zaštita niskih plaća, a koji se kod izračuna reflektira kao nulta stopa poreza na dohodak do 800 KM odnosno predloženih 1.000 KM.

Uvećanje osobnog odbitka sa 800 KM na 1.000 KM imat će za posljedicu umanjenje prikupljenih prihoda od ovog poreza u proračune kantona i općina, s obzirom da je ovaj porez isključivo njihov prihod. Ugrozili bi se proračuni na strani 10 kantona i svih općina jer bi se smanjili ukupni prihodi između 26,3% – 37,51% u zavisnosti od proračuna, što je u apsolutnim iznosima projiciranih između 83 mil. KM do 120 mil. KM.

Također, predloženi amandman nije nomotehnički uređen u skladu sa Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 71/14).

IZJAŠNJENJE

o Amandmanu na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, kojeg je podnio Odbor za ekonomsku i financijsku politiku Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN

U članku 78. Zakona o porezu na dohodak kojim se regulira stupanje na snagu i primjena Zakona, datum 01.01.2020. godine mijenja se i glasi: 01.01.2023. godine

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Uzimajući u obzir intenciju amandmana da se zakon primjenjuje od 01.01.2023. godine kao i obrazloženje dostavljeno uz ovaj amandman koji je materijalno potpuno opravdan, međutim sam amandman nije nomotehnički uređen sukladno Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 71/14), što može prouzrokovati pravnu nesigurnost, jer ista ovisi o pravilnoj izradi pravnih akata, ali i o jasnoći, dorečenosti te preciznosti u njima sadržanih pojmova i izričaja.

Stoga će Vlada Federacije BiH uputiti amandman kojim uređuje primjenu ovog zakona od 01.01.2023. godine.

IZJAŠNJENJE

o amandmanima na Prijedlog zakona o porezu na dohodak, koje je podnio Albin Muslić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN I

U članku 17. stavku (2) dio teksta „sa ili bez zasnivanja radnog odnosa“ se briše.

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća

Obrazloženje

Prijedlogom zakona o porezu na dohodak uređuje se oporezivanja svih prihoda koje fizička osoba može ostvariti. Vrste i pravo na te prihode propisuju se i utvrđuju drugim zakonima i propisima. Tako su npr. Zakonom o radu („Službene novine Federacije BiH“, br. 26/16 i 89/18) propisani instituti ugovora o radu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima, dok se porezni tretman prihoda ostvarenim takvim angažmanima uređuje Zakonom o porezu na dohodak. Na temelju zaključenog ugovora o radu zasniva se radni odnos, što nije slučaj kada se zaključuje ugovor o privremenim i povremenim poslovima. Intencija odredbe članka 17. stavka (2) Prijedloga zakona o porezu na dohodak i dijela teksta: „sa ili bez zasnivanja radnog odnosa“ jeste obuhvat angažmana koji imaju obilježja nesamostalnog rada (isti rad) bez obzira na oblik i način isplate ili osnove za isplatu. U tom smislu navedenom odredbom, a ni Zakonom o porezu na dohodak, se ni na koji način ne onemogućava utvrđivanje bilo kojeg oblika privremenog i povremenog angažmana kako se navodi u obrazloženju amandmana, te se iz razloga pogrešnog shvaćanja odredbe članka 17. stavka (2) Prijedloga zakona o porezu na dohodak, ne može prihvatiti ovaj amandman.

AMANDMAN II

U članku 17. stavku (2) točka (e) se briše.

IZJAŠNJENJE **Amandman se ne prihvaća** **Obrazloženje**

Odredbom članka 17. stavak (2) točka e) taksativno su navedene naknade nastavnog, profesorskog, istraživačkog osoblja na sveučilištima, fakultetima i visokoškolskim ustanovama koje im se isplaćuju za rad u tim ustanovama, kao jedni od prihoda od nesamostalnog rada, u svrhu detektiranja ovih prihoda radi jasnije i transparentne primjene međunarodnih ugovora i konvencija koje je Bosna i Hercegovina potpisala, a kojima se utvrđuje pravo države ugovornice na oporezivanje. S druge strane, transparentnim pristupom otklanja se mogućnost nedorečenosti i štiti pravna sigurnost Zakona. Argumenti predlagača ovoga amandmana proizlaze iz pogrešnog shvaćanja odredbe članka 17. stavak (2) Prijedloga zakona o porezu na dohodak, kao što je obrazloženo u prethodnom amandmanu. Stoga i predlagač navodi da će se onemogućavati bilo koji oblik privremenog i povremenog angažmana za sve poslove iz domene ekspertnog, stručnog i konzultantskog rada, te da se derogira i onemogućava primjena niza odredbi Zakona o obveznim odnosima, što ukazuje na pogrešno shvaćanje odredbe članka 17. stavka (2) Prijedloga zakona o porezu na dohodak, posebno iz razloga jer ista sadrži dio teksta na kraju koji glasi: „osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno“.

S tim u vezi, člankom 42. stavak (1) točka b) Prijedloga zakona o porezu na dohodak propisani su *Prihodi od povremenih slobodnih aktivnosti koji spadaju u kategoriju Ostali prihodi*, a kojima se sukladno članku 43. stavak (1) Prijedloga zakona o porezu na dohodak smatraju *svi prihodi koje fizička osoba ostvari radom, bez zasnivanja radnog odnosa s poslodavcem, a kojim se bavi kao slobodnim aktivnostima s ciljem ostvarenja dohotka, a da nije samostalni poduzetnik*. Prema stavku (2) istog članka slobodnim aktivnostima smatraju se neovisna znanstvena, umjetnička, književna, konzultantska, istraživačka, kreativna, nastavna ili obrazovna aktivnost, uključujući aktivnosti revizora, savjetnika, novinara, računovođa, inženjera, arhitekata, geodeta, prevoditelja, dizajnera, programera, organizatora, sudskih vještaka, aktuara, ovlaštenih procjenjivača, trgovačkih putnika, akvizitera, aktivnost članova skupština, nadzornih odbora, upravnih odbora, odbora za reviziju, stečajnih upravitelja, delegata i druge slične aktivnosti. Navedene slobodne aktivnosti realiziraju se bez zasnivanja radnog odnosa s poslodavcem, a na temelju Zakona o obveznim odnosima, Zakona o autorskim i srodnim pravima, te Zakona o radu za obavljanje privremenih i povremenih poslova. Stoga navodi o uskraćivanju instrumenta „privremenih i povremenih poslova“, te ugovora o djelu i ugovora o autorskom djelu nisu točni, zbog čega se navedeni amandman ne prihvaća.

Posebno naglašavamo da se Prijedlogom zakona o porezu na dohodak uređuje način utvrđivanja, plaćanja i prijave poreza na dohodak fizičkih osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok su vrste doprinosa i stope za obračun, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja doprinosa, obveznik plaćanja doprinosa, osnovice za obračun i način njihova utvrđivanja predmetom uređenja Prijedloga zakona o doprinosima.

AMANDMAN III

U članku 19. stavku (2) dodati sljedeće točke:

- d) prihodi ostvareni od djelatnost naučnika, književnika, izumitelja i druge slične djelatnosti;
- e) prihodi ostvareni od predavačke djelatnost, odgojne djelatnost i druge slične djelatnosti;
- f) prihodi ostvareni od djelatnost novinara, umjetnika i sportista;

Točka d) postaje točka g).

IZJAŠNJENJE

Amandman se ne prihvća Obrazloženje

Prijedlogom zakona o porezu na dohodak obuhvat prihoda od samostalnog rada zasnovan je na registraciji tog samostalnog rada. Kako u važećem Zakonu o porezu na dohodak („Službene novine FBiH“ br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13) lista samostalnih djelatnosti koje se smatraju slobodnim zanimanjima nije konačna, niti sveobuhvatna, Prijedlogom zakona o porezu na dohodak nastojale su se obuhvatiti sve takve djelatnosti, odnosno profesionalna zanimanja za čije je obavljanje potrebna suglasnost ili odobrenje nadležnog organa. Za samostalne djelatnosti profesionalnih zanimanja koje su pobrojane u predmetnom amandmanu nije potrebna registracija i suglasnost nadležnog organa. Stoga se pogrešno zaključuje da je znanstvenicima, književnicima, izumiteljima, predavačima, odgajateljima, novinarima, umjetnicima i sportašima onemogućeno ostvarivanje prihoda od samostalne djelatnosti, odnosno samoobavljanje (trajno ili povremeno) samostalne djelatnosti. Odredba članka 19. stavak (1) Prijedloga zakona o porezu na dohodak jasno propisuje da se prihodima od samostalnog rada smatraju svi prihodi koje fizička osoba ostvari samostalnim obavljanjem djelatnosti kojom se bavi kao osnovnim, dopunskim ili dodatnim zanimanjem s ciljem ostvarenja dohotka, dok su s druge strane člankom 43. Prijedloga zakona o porezu na dohodak propisani prihodi od povremenih slobodnih aktivnosti ostvareni povremenim obavljanjem navedenih profesionalnih zanimanja, bez zasnivanja radnog odnosa.

V. broj: 669 /2022
12.05.2022. godine
Sarajevo

PREMIJER

Fadi Novalić